

תלמיד אחד של ישיבתנו ניגש אלי. אמרתי לו: בהתחלה לא הכרתי אותך. הוא היה לבוש במדים. אתם יודעים שאני מתייחס למדים האלה בקדושה. בא בחור נחמד ויקר מלא יראת שמים וקדושה, ולבוש בגדי צבא.

באותה הזדמנות הזכרתי מה שאמרתי בחתונה אחת, כאשר בא החתן לבוש מדי צבא. היו שהעירו שאין זה מתאים שחתן יעמוד תחת החופה עם מדי צבא. בירושלים עיר הקודש נהוג שבאים עם בגדי שבת, בגדי קודש, כגון שטריימל. אגיד לכם את האמת: קדושת השטריימל, איני יודע אם היא כליכך ברורה במאה אחוזים; היא נתקדשה בדיעבד. ודאי הרבה גאונים צדיקים וקדושים חבשו אותו. ודאי, כליכך חרדת קודש כלפיהם, ועפר אנו תחת כפות רגליהם, ומתוך כך נתקדש השטריימל. גם היידיש, שפת הגלות, נתקדשה, מתוך השימוש הרב בדברים שבקדושה. אך מתחילה – אין זה כליכך מוחלט.

לעומת זאת, קדושת מדי הצבא בישראל היא קדושה עצמית מקורית. זו קדושת כל מכשירי המצווה, מכל הצדדים, מכל הטנקים, קדושת הטנק שלנו שיופיע מחר⁶⁰.

(י' תולד פגד צב' יבוצה מוצ'י' 7 א' 153)

“באותה שעה, כאשר ראו בני מתחיה כי נהרג יהודה, שבו ויבואו אל אביהם. ויאמר להם: למה שבתם? ויענו ויאמרו: על אשר נהרג אחינו אשר היה חשוב ככולנו. ויען מתתיה אביהם ויאמר: אני אצא עמכם ואלחם בעמים פן יאכדו בית ישראל, ואתם נבהלתם על אחיכם? ויצא מתחיה ביום ההוא עם בניו וילחמו בעמים. ואלוקי השמים נתן כל גיבורי העמים בידם, ויהרגו בהם הרג רב כל אוהזי חרב וכל מושכי קשת שרי החיל והסגנים, לא נותר בהם שריד, וינוסו העמים למדינות הים. ואלעזר היה מתעסק להמית את הפילים ויטבע בפרש הפילים. וכאשר שכו, בקשוהו בין החיים ובין המתים ולא מצאוהו, ואחר כן מצאוהו אשר טבע בפרש הפילים. וישמחו בני ישראל כי ניתנו בידיהם שונאיהם, מהם שרפו באש ומהם דקרו בחרב ומהם תלו על העץ.”

(מש' א"ב א"ב)

נפגשים כאן ברגשות שלכאורה סותרים זה את זה. מצד אחד הצער, ההלם והתדהמה על כל מי שנהרג על קידוש השם, על כל מי שנעדר בנוראות הקרב, אך יחד עם זה באה הטענה: נבהלתם?! מה פתאום נבהלתם? אנחנו גלחמים פה על קיום בית ישראל, ואתם נבהלים?! ואפילו על אבדן יחיד ומיוחד כיהודה. ועל אלעזר כתוב, שמצאוהו “אשר טבע בפרש הפילים”, ומיד אחר כך – “וישמחו בני ישראל”. צריך לעכל את הדברים, צריך לברר את הדברים בעומקם ובאמיתותם – מה ענינם של הרגשות השונים המתעוררים בעיתות מלחמה, אשר באמת, בהופעתם היותר שלמה אינם סותרים, אלא כונים ומשלימים זה את זה.

צריכים גם לברר לעצמנו ולעקור משורשם כל מיני ספיקות על תכלית מלחמותינו בכלל, וזו האחרונה בפרט. צריכים לברר את כל השאלות, הספקות והחולשות שהתעוררו על ענינה של מלחמה, על כל ההרג שהיא מביאה עימה, ומתוך כך להסתכל הסתכלות מעמיקה על עצמנו ועל המתנגדים לקיומנו ולשלמותנו בארץ עצמאותנו.

(היום צב' 116 - י' א"ב א"ב א"ב)